

популярність дуже повільно. Швидше за все, саме вони визначатимуть майбутнє бізнесу протягом наступних років. Діджиталізація послуг, як і діджиталізація держави і технології у цілому, вже врятували мільйони робочих місць, допомогли сповільнити поширення вірусу і дозволяють бізнесу справлятися з новими реаліями.

Список використаних джерел

1. Діджиталізація для малого та середнього бізнесу [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://buduysvoe.com/publications/didzhytalizaciya-dlya-malogo-ta-serednogo-biznesu>.

2. Поняття діджиталізації бізнесу: сфери і необхідність [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://evergreens.com.ua/ua/articles/business-digitalization.html>

Петришин Л.П.

доктор екон. наук, доцент,
завідувач кафедри обліку та оподаткування

Жидовська Н.М.

канд. екон. наук, доцент, доцент
кафедри обліку та оподаткування
Львівський національний аграрний університет
м. Львів

ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДІВ АНАЛІЗУ У ДОСЛІДЖЕННІ МЕТОДОЛОГІЇ ОБЛІКУ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ КООПЕРАТИВНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Для підвищення ефективності управління підприємством необхідно проводити аналіз його активів, джерел їх утворення на всіх етапах від створення підприємства до визначення результатів діяльності. В сучасній науковій літературі окремо не виділяють окремий напрям аналізу, який би стосувався безпосередньо власного капіталу. Зазвичай, показники складових власного капіталу використовують при аналізі фінансового стану, а також при аналізі прибутку та рентабельності підприємства. Попри те, аналіз власного капіталу підприємства являє собою складне, комплексне завдання, під час розв'язання якого слід враховувати не лише загальний фінансовий стан та його діяльність, а й аналізування порядку формування власного капіталу, структури власного капіталу, напрямів та ефективності його використання. Тому, для більш реальної оцінки стану власного капіталу підприємства, при його аналізі варто використовувати основні методи його дослідження.

У процесі управління власним капіталом підприємства досить важливим є здійснення аналізу ефективності його формування та використання, який є підґрунтям для виявлення напрямків підвищення рівня конкурентоспроможності.

Це можливо зробити за допомогою наступних економіко-статистичних методів:

- порівняння;
- приведення показників до порівнянного вигляду;
- використання абсолютних і відносних показників;
- метод групувань;
- графічний;
- балансовий;
- метод табличного відображення аналітичних даних [1].

Залежно від використовуваних методів для аналізу ефективності на підприємстві розрізняють такі основні системи:

- вертикальний аналіз;
- горизонтальний аналіз;
- аналіз коефіцієнтів;
- порівняльний аналіз;
- інтегральний аналіз.

Вертикальний (структурний) фінансовий аналіз ґрунтується на структурному розкладанні окремих складових власного капіталу підприємства. У процесі здійснення цього аналізу розраховується питома вага окремих складових власного капіталу в його загальній вартості. Загалом власний капітал підприємства на сьогодні згідно із фінансовою звітністю складається із зареєстрованого (пайового) капіталу, капіталу у дооцінках, додаткового капіталу, резервного капіталу, нерозподіленого прибутку (непокритого збитку), неоплаченого та вилученого капіталів [2]. При цьому зареєстрований, тобто статутний капітал, підприємства є умовою початку господарської діяльності, а нерозподілений прибуток – можливістю нарощення виробничих потужностей.

Горизонтальний (трендовий) фінансовий аналіз власного капіталу передбачає вивчення динаміки окремих складових та власного капіталу загалом у часі. За використання цієї системи аналізу розраховуються темпи зростання (приросту) власного капіталу та його складових за декілька періодів і визначаються загальні тенденції їх зміни.

Аналіз фінансових коефіцієнтів (R-аналіз) базується на розрахунку співвідношення різних абсолютних показників фінансової діяльності підприємства між собою. У процесі використання цієї системи аналізу визначаються різні відносні показники, що характеризують результативність використання капіталу підприємства та рівень його фінансової стійкості [2].

Порівняльний фінансовий аналіз базується на порівнянні значень окремих груп показників, які є між собою аналогічними. При використанні цього аналізу для оцінювання власного капіталу розраховуються розміри абсолютних і відносних відхилень власного капіталу загалом та окремих його складових. Такий вид аналізу застосовують з метою зіставлення ефективності діяльності підприємства в різні періоди господарської діяльності або ж з

метою оцінювання ефективності управління власним капіталом порівняно із іншими підприємствами.

Наступним методом аналізу показників власного капіталу є інтегральний, який базується на розрахунках наступних показників: рентабельності продукції, рентабельності продажу, рентабельності всього капіталу підприємства, і відтворює ефективність використання капіталу, який вкладений у діяльність підприємства на тривалий період, рентабельність інвестицій у капітал [3].

В управлінні використанням капіталу найбільше поширення отримали наступні системи інтегрального фінансового аналізу [3]:

1. Дюпонівська система інтегрального аналізу ефективності використання капіталу підприємства, розроблена фірмою «Дюпон» (США), яка передбачає розкладання показника «коефіцієнт рентабельності капіталу» на низку фінансових коефіцієнтів його формування, взаємопов'язаних у єдиній системі. В основі цієї системи аналізу лежить «Модель Дюпона», відповідно до якої коефіцієнт рентабельності використовованого капіталу підприємства становить добуток коефіцієнта рентабельності реалізації продукції на коефіцієнт оборотності (кількість оборотів) капіталу.

2. Система SWOT-аналізу. Основним змістом SWOT-аналізу є дослідження характеру сильних і слабких аспектів діяльності підприємства щодо можливостей використання його капіталу, а також позитивного або негативного впливу окремих екзогенних факторів на умови його використання.

3. Об'єктно-орієнтована система інтегрального аналізу використання капіталу підприємства базується на використанні комп'ютерної технології та спеціального пакету прикладних програм. Основою цієї концепції є втілення моделі формування рівня рентабельності власного капіталу підприємства у вигляді сукупності взаємодіючих первинних фінансових блоків, що моделюють «класи» елементів, безпосередньо формують цей показник.

4. Інтегральна система портфельного аналізу. Цей аналіз заснований на використанні «портфельної теорії», відповідно до якої рівень прибутковості портфеля фондових інструментів розглядається в одній зв'язці з рівнем ризику портфеля (система «прибуток-ризик»).

Проведення аналізу власного капіталу підприємства за одним або двома методами не є об'єктивним. Здійснення дослідження ефективності капіталу потребує використання багатофакторного аналізу з низкою різних показників. Для цього необхідним є використання як загальноприйнятих методів дослідження, так і методів бухгалтерського обліку з використанням його елементів. Реальна оцінка стану власного капіталу підприємства дозволить оперативно відшукати наявні «слабкі сторони» та прийняти управлінські рішення щодо їх швидкого усунення, що дасть змогу значно підвищити фінансову стійкість підприємства та його прибутковість.

Список використаних джерел

1. Мочан А.О. Бандура З.Л. Власний капітал як об'єкт обліку та аналізу.

Науковий вісник МНУ ім. О. Сухомлинського. 2015. Вип. 8. С. 1144-1148.

2. Бобяк А.П. Організаційно-методичні аспекти обліку власного капіталу на підприємствах. *Теоретичні та прикладні питання економіки: зб. наук. праць*. Київ: Київський університет, 2011. № 24. С. 368–375.

3. URL: http://repository.kpi.kharkov.ua/bitst/KhPI/32372/1/2017Brik_Doslidzhennia_pidkhodiv

Східницька Г.В.

канд. екон. наук, доцент, доцент
кафедри фінансів, банківської справи та страхування

Марків Г.В.

канд. екон. наук, доцент, доцент
кафедри фінансів, банківської справи та страхування
Львівський національний аграрний університет
м. Дубляни

СУТНІСТЬ ПРИЧИННО-НАСЛІДКОВИЙ ЗВ'ЯЗОК В КОНТЕКСТІ ВПЛИВУ МЕНЕДЖМЕНТУ ЕЛЕКТРОННО-ІНФОРМАЦІЙНИХ РЕСУРСІВ НА СУСПІЛЬНІ ПРОЦЕСИ

Динамічні зміни, які сьогодні відбуваються передбачають впровадження цифрової економіки та використання її переваг, яка, на наше переконання, виступає акселератором соціально-економічного життя суспільства у сучасному світі, саме вона здатна стрімко підвищити ВВП країни [2, С. 226].

Спробуємо виокремити три компоненти для ефективного формування цифрової економіки в умовах сьогодення: нормативно-правова база, яка б сприяла конкуренції держави у світовому просторі та виходу на ринок підприємствам, а також дозволяла фірмам повною мірою використовувати цифрові технології для конкуренції та інновацій; навички, необхідні працівникам, бізнесменам, державним службовцям, для використання можливостей цифрових технологій; ефективні і підзвітні інститути, що використовують інтернет для розширення прав і можливостей громадян [3].

Нормативною основою для використання цифрової економіки в Україні слугує прийнята Концепцію розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 рр. [1], позаяк сьогодні цифрова економіка є ефективною основою розвитку системи державного управління в питаннях незалежності, безпеки та розвитку на національному рівні. Після посилення уваги державних органів до проблеми цифровізації і запуску програми сприяння цифровізації в Україні, створена й успішно функціонує низка інформаційних цифрових платформ, спрямованих на надання державних послуг онлайн [4, С. 247]. Однак, слід підкреслити, що в нашій державі не знайшов свого відображення підхід зрівноваженого розвитку державних електронно-інформаційних ресурсів (далі - ДЕІР). Вважаємо, що із системним впровадженням цього процесу можливим є позитивний вплив на суспільну